

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ :
กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัย เชียงใหม่
2. ให้ทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความ และเติมข้อความลงในช่องว่าง ที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

- 1.1 ผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 1.2 เพศ ชาย หญิง
- 1.3 อายุ..... ปี
- 1.4 การศึกษา ไม่ได้เรียน ประถมศึกษาปีที่.....
 มัธยมศึกษาปีที่..... อนุปริญญา
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่นๆ.....
- 1.5 ศาสนา พุทธ คริสต์ อื่นๆ.....
- 1.6 สถานภาพสมรส โสด สมรส หย่าร้าง หม้าย
- 1.7 ที่อยู่
 สถานที่เกิด.....
 อพยพมาจาก.....เพราะ.....
 ที่อยู่ปัจจุบัน.....
 อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้มาเป็นเวลา.....ปี

- 1.8 เชื้อชาติ ไทย จีน อื่นๆ.....
- 1.9 สัญชาติ ไทย จีน อื่นๆ.....
- 1.10 ตำแหน่งสำคัญในหมู่บ้านคือ.....มีหน้าที่.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะพลเมืองไทย

- ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, สมาชิกสภาจังหวัด
 - ไม่เคย บางครั้ง ทุกครั้ง
 - สาเหตุที่ไม่ไปเพราะ สมัยครใจ ถูกบังคับ ได้สินจ้างรางวัล
 - อื่นๆ.....
- มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
 - ไม่เคย บางครั้ง บ่อยครั้ง
- มีโอกาสมีส่วนร่วมในการแสดงประชาพิจารณ์
 - ไม่เคย บางครั้ง บ่อยครั้ง

2.2 ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ

- บทบาทในครอบครัว หัวหน้าครอบครัว สมาชิกครอบครัว
- จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ท่านต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู
 - ไม่มี 1-2 คน 3-4 คน 5-6 คน 6 คนขึ้นไป
- อาชีพหลัก
 - นักเรียนนักศึกษา ข้าราชการ.....
 - รับจ้าง อื่นๆ.....
 - เกษตรกร
 - ปลูกพืชประเภท.....เพราะ.....
 - ปีละกี่.....ครั้ง เพราะ.....

การใช้ปุ๋ย ปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมี

ใครเป็นคนสอนวิธีปลูกพืช.....

เลี้ยงสัตว์ประเภท.....เพราะ.....

ใครเป็นคนสอนวิธีเลี้ยงสัตว์.....

ทำการเกษตรเพื่อการค้าหรือไม่.....

- อาชีพเสริม ไม่มี
 มี ได้แก่.....
- รายได้จากอาชีพหลักประมาณ.....บาท/ปี
รายได้จากอาชีพเสริมประมาณ.....บาท/ปี
- มีกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ดินทำกิน ไม่มี มี
มีพื้นที่ทำกิน.....ไร่/คร้าว/เรือน
- มีเงินฝากธนาคาร ไม่มี น้อยกว่า 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท
 10,000-50,000 บาท มากกว่า 50,000 บาท
 อื่นๆ.....
- มีภาระหนี้สิน ไม่มี น้อยกว่า 1,000 บาท 1,000-5,000 บาท
 5,000-10,000 บาท มากกว่า 10,000 บาท
 อื่นๆ.....
- เครื่องมือประกอบอาชีพ
 รถไถ เครื่องพ่นยา เครื่องตัดหญ้า
 อื่นๆ.....
- สภาพบ้านเรือน ชั่วครว คงทนถาวร
ฝาเรือนทำด้วย ฟาก ไม้ อิฐ/ปูน
 อื่นๆ.....
- หลังคาบ้านทำด้วย ใบตองตึง หญ้าคา สังกะสี
 กระเบื้อง อื่นๆ.....

● เครื่องใช้ในครัวเรือน

- ไฟฟ้า ไม่มี มี
- โทรทัศน์ ไม่มี มี ขนาด.....จำนวน.....เครื่อง
- ตู้เย็น ไม่มี มี ขนาด.....จำนวน.....หลัง
- พัดลม ไม่มี มี ขนาด.....จำนวน.....เครื่อง
- วิทยุเทป ไม่มี มี จำนวน.....เครื่อง
- โทรศัพท์ ไม่มี มี จำนวน.....เครื่อง
- นาฬิกาแขวนฝาผนัง ไม่มี มี จำนวน.....เรือน
- โต๊ะรับแขก ไม่มี มี ทำจาก.....
- ตู้โชว์ ไม่มี มี ทำจาก.....
- ตู้เสื้อผ้า ไม่มี มี ทำจาก.....
- เครื่องซักผ้า ไม่มี มี
- เตารีด ไม่มี มี
- เตาก๊าซ ไม่มี มี

● เชื้อเพลิงในครัวเรือน

- ฟืน และ/หรือ ถ่านที่ใช้เอามาจากไหน อย่างไร
- เลือกไม้ในการใช้ทำฟืน และ/หรือ ถ่านอย่างไร
- มีฟืน และ/หรือ ถ่านเหลือเพื่อการจำหน่ายหรือไม่ อย่างไร
- มีการเลือกใช้ฟืน และ ถ่านในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างไร เพราะเหตุใด
- มีการใช้พลังงานอื่นเช่น พลังงานแสงอาทิตย์ แก๊สทดแทนหรือไม่

- การแต่งตัว ใช้เครื่องแต่งตัวประจำเผ่า ไม่ใช้เครื่องแต่งตัวประจำเผ่า
สภาพเสื้อผ้าที่ใส่.....

- ที่มา ทอเอง ซื้อมาจากนอกหมู่บ้าน
วัตถุดิบได้มาจาก.....
มีการทอเพื่อการค้าหรือไม่.....
ใครสอนให้ทอ.....
มีการถ่ายทอดความรู้สู่คนอื่นอย่างไร.....

- เครื่องประดับ ไม่มี มี
- ยานพาหนะที่ใช้ ไม่มี มี

ประเภทยานพาหนะ และการดัดแปลงการใช้ประโยชน์

- รถยนต์ จำนวน.....คัน สภาพ.....
- รถจักรยานยนต์จำนวน.....คัน สภาพ.....
- รถจักรยาน จำนวน.....คัน สภาพ.....
- อื่นๆ.....

2.3 ข้อมูลชุมชน

2.3.1 ประวัติชุมชน

- การรวมตัวของชุมชนมีความเป็นมาจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไร
- ชุมชนอพยพมาจากไหน เพราะเหตุใด
- มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นวัดถุหรือสถานที่อะไรบ้าง มีอายุเท่าไร
- มีการบันทึกความเป็นมาของชุมชนไว้หรือไม่ อย่างไร
- มีเหตุการณ์ที่สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านอะไรบ้าง
- ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนในปัจจุบันแตกต่างจากในอดีตหรือไม่ อย่างไร

2.3.2 ด้านสังคม

- ลักษณะครอบครัว/การอบรมเลี้ยงดูของคนในชุมชนเป็นอย่างไร
- ความสัมพันธ์/เครือข่ายของคนในชุมชนเป็นอย่างไร
- มีการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว เพื่อนบ้าน กลุ่ม และหมู่บ้านอย่างไรบ้าง
- เมื่อมีปัญหาได้มีโอกาสได้พูดคุยปรึกษาหารือภายในครอบครัว เพื่อนบ้าน หรือมีการรวมกลุ่มแก้ไขปัญหาหรือไม่ อย่างไร
- ผู้หญิง เด็ก วัยรุ่น ผู้สูงอายุ ได้มีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการหรือไม่ อย่างไร
- ใครเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา เพราะเหตุใดจึงมีผู้คนนับหน้าถือตา มีตำแหน่งสำคัญในชุมชนหรือไม่ อย่างไร
- ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับคนนอกชุมชน และระหว่างคนในชุมชนกับหน่วยงานของรัฐเป็นอย่างไร

2.3.3 ด้านเศรษฐกิจ

- อาชีพหลักและอาชีพเสริมของคนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอะไร
- มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพหรือไม่ อย่างไร
- ในชุมชนมีคนว่างงานหรือไม่ อย่างไร
- การถือครองที่ดินของคนในชุมชนเป็นอย่างไร
- ภาวะหนี้สินของคนในชุมชนเป็นอย่างไร
- พฤติกรรมการใช้จ่ายที่ไม่เกิดประโยชน์ของคนในชุมชนมีอะไรบ้าง
- พฤติกรรมการสูบบุหรี่ เล่นหวย เล่นการพนัน ตีมสุราของคนในชุมชนเป็นอย่างไร
- ความแตกต่างของฐานะทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนเป็นอย่างไร

2.3.4 ด้านการเมือง/การปกครอง

- ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่สำคัญอะไรบ้าง
- ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันเป็นใคร เป็นคนที่เท่าไรของหมู่บ้าน
- ผู้ใหญ่บ้านมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง มีการแต่งตั้งโดยใคร อย่างไร
- มีการจัดตั้งคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน/กลุ่มองค์กรชาวบ้านหรือไม่ อย่างไร
- มีการปกครองอย่างไรบ้าง
- สมาชิกในชุมชนมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นหรือไม่ อย่างไร
- ในชุมชนมีการเปิดเวทีแสดงประชาพิจารณ์หรือไม่ อย่างไร
- อำนาจการตัดสินใจขึ้นอยู่กับใคร เพราะเหตุใด
- ผู้นำชุมชนที่ชาวบ้านเคารพเชื่อฟังเป็นใคร เพราะเหตุใด
- องค์กรภายนอก เช่น หน่วยงานรัฐบาล องค์กรเอกชนใดบ้างที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.3.5 ด้านสาธารณสุข

- เมื่อเกิดการเจ็บป่วยขึ้นคนในชุมชนรักษากันอย่างไร
- มีการรักษาแบบพื้นบ้านอยู่หรือไม่ มีรูปแบบอย่างไร
- ปัจจุบันรูปแบบการรักษาของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตหรือไม่ อย่างไร

2.3.6 ด้านการศึกษาและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

- คนในชุมชนมีระดับการศึกษาเป็นอย่างไร
- การเรียนรู้ของคนในชุมชนเป็นอย่างไร
- ใครเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนในชุมชน
- การรับรู้ข่าวสารจากสื่ออะไร อย่างไร
- การเผยแพร่/กระจายข้อมูลข่าวสารภายในหมู่บ้านทำอย่างไร
- ได้รับข้อมูลข่าวสารจากภายนอกหมู่บ้านโดยวิธีใดบ้าง อย่างไร
- ในหมู่บ้านมีหอกระจายข้อมูลข่าวสารหรือไม่
- มีการประชุมสมาชิกในหมู่บ้านบ่อยครั้งหรือไม่ อย่างไร
- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่าไม้และสัตว์ป่าหรือไม่ อย่างไร

2.3.7 ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อต่างๆ

- มีประเพณีและความเชื่อในหมู่บ้านอะไรบ้าง
- มีประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ อย่างไรบ้าง
- สมาชิกในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับประเพณีต่างๆ นี้อย่างไรบ้าง
- มีการถ่ายทอดความรู้จากใครสู่ใคร
- ผู้นำหมู่บ้านในการถ่ายทอดความรู้คือใคร
- สมาชิกในชุมชนทำตามหรือไม่
- ถ้าสมาชิกในชุมชนไม่ทำตามมีกฎระเบียบการลงโทษหรือไม่ อย่างไร
- ปัจจุบันวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตหรือไม่ อย่างไร

2.3.8 ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

- แหล่งทรัพยากรป่าไม้ในหมู่บ้านอยู่ที่ไหน
- มีการใช้ป่าอย่างไร ได้อะไรจากป่า
- มีป่าบริเวณอนุรักษ์ที่ห้ามเข้าทำการตัดไม้และหรือล่าสัตว์หรือไม่ อย่างไร
- เวลาล่าสัตว์เคยพบเห็นสัตว์ชนิดไหนบ้าง แต่ละชนิดอยู่ในป่าลึกแค่ไหน
- มีสัตว์อะไรบ้างที่ล่าได้เป็นอาหาร
- มีสัตว์อะไรบ้างที่ล่าทำเครื่องประดับบ้านเรือน
- มีสัตว์อะไรบ้างที่ล่าเพื่อการค้า

- มีสัตว์อะไรบ้างที่เคยพบเห็นในอดีตแต่ไม่พบเห็นในปัจจุบัน
 - วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยเอามาจากไหน อย่างไร
 - มีการดูแลรักษาหรืออนุรักษ์ป่าหรือไม่ อย่างไร
 - ใครสอนให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ป่า มีการถ่ายทอดกันอย่างไร
 - เลือกใช้ไม้มาสร้างที่อยู่อาศัยอย่างไร
 - เลือกใช้ไม้มาทำเชื้อเพลิง/ฟืนอย่างไร
 - เลือกที่ป่าบริเวณไหนทำป่าช้า ป่าช้าสร้างมานานหรือไม่ อย่างไร
 - มีอาหารอะไรบ้างที่ได้จากป่า
 - มียารักษาโรคอะไรบ้างที่ได้จากป่า
- ใช้ต้นอะไรบ้าง หายากหรือไม่ เก็บสวนไหน นำมาใช้อย่างไร
ใครเป็นคนสอน มีการถ่ายทอดกันอย่างไร
ปัจจุบันยังนิยมวิธีรักษาแบบนี้หรือไม่ อย่างไร

2.3.9 ทรัพยากรน้ำ

- แหล่งน้ำดื่มที่ใช้เอามาจากไหน อย่างไร
- มีวิธีเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งหรือไม่ อย่างไร
- มีการอนุรักษ์แหล่งน้ำอย่างไร ใครเป็นคนสอน มีการถ่ายทอดกันอย่างไร
- ถ้าไม่มีน้ำใช้จะทำอย่างไร

2.3.10 ทรัพยากรดิน

- มีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินหรือไม่ อย่างไร
- ชุมชนมีการจัดแบ่งที่ดินในการเกษตร และปศุสัตว์อย่างไร
- เลือกที่ดินในการเพาะปลูกทั้งในพืชสวนและพืชไร่อย่างไร เพราะเหตุใด
- มีการเพาะปลูกพืชอะไรบ้าง การเพาะปลูกได้ผลดีหรือไม่ ถ้าไม่ดีทำอย่างไร
- มีการปลูกพืชหมุนเวียนหรือไม่
- ถ้าดินเสียหรือมีการพังทลายของดิน มีวิธีการแก้ไขหรือไม่ อย่างไร
- มีการจัดแบ่งที่ดินใช้ประโยชน์ในหมู่บ้านหรือไม่ อย่างไร
- มีการอนุรักษ์ดินหรือไม่ ทำอย่างไร เพราะเหตุใด
- มีการใช้ปุ๋ยหรือไม่ ใช้อย่างไร

2.3.11 ปัญหาความขัดแย้งของชุมชนกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

- ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชนเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อไร

- อะไรคือสาเหตุของปัญหาความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชน
- ชุมชนได้แสดงออกอย่างไร เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้น
- ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชนมีความรุนแรงอยู่ในระดับไหน
- แนวโน้มของความขัดแย้งเป็นอย่างไร
- การจัดสรรทรัพยากรป่าไม้เป็นธรรมหรือไม่
- มีวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งหรือไม่ อย่างไร
- ใครเป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหา
- ต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร
- วิธีการประสานความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชนอะไรบ้าง เคยทำหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร
- ถ้าท่านเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ท่านจะแก้ไขปัญหาความขัดแย้งกับชุมชนอย่างไร โดยให้มีผลเสียหายต่อทรัพยากรป่าไม้ให้น้อยที่สุด
- ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชนควรเป็นลักษณะใด
- การยอมรับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นลักษณะใด
- เห็นด้วยกับการแสดงประชานิยมหรือไม่ อย่างไร
- ปัญหาความขัดแย้งชุมชนสามารถยุติได้หรือไม่ อย่างไร
- มีความคิดเห็นอย่างไรต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ทั้งทางบวกและลบ
- รัฐควรยื่นมือเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาความขัดแย้งหรือไม่ อย่างไร

2.3.12 การดำเนินงานโครงการปรับปรุงถนนสาย 1188 ที่ผ่านมา

- ชุมชนมีความต้องการต่อการดำเนินโครงการนี้มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด
- ชุมชนต้องการให้โครงการนี้ดำเนินไปในลักษณะใด
- ผลดีและผลเสียต่อชุมชนของโครงการนี้มีอะไรบ้าง
- บุคคลภายนอกที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการนี้มีใครบ้าง เพราะเหตุใด
- โครงการนี้มีผลกระทบต่อป่าไม้และ/หรือสัตว์ป่าหรือไม่ อย่างไร
- เหตุผลในการที่ทำให้ชาวบ้านเข้าร่วมกันใช้วิธีการรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้และทรัพย์สินคืออะไร
- บุคคลภายนอกมีบทบาทต่อโครงการนี้หรือไม่ อย่างไร
- การดำเนินงานโครงการนี้ที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเหตุใด

ภาคผนวก ข
พระราชกิจจานุเบกษา
ฉบับพิเศษ หน้า 4-7

เล่ม 105 ตอนที่ 97 ราชกิจจานุเบกษา 17 มิถุนายน 2531

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดบริเวณที่ดินป่าดอยผาช้าง ในท้องที่ตำบลผาช้างน้อย ตำบลงิม ตำบลออย
ตำบลควร อำเภอปง ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา
และตำบลถ้ำตอง อำเภอเมืองน่าน ตำบลบ้านพี
กิ่งอำเภอบ้านหลวง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
พ.ศ. 2531

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2531

เป็นปีที่ 43 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ
กำหนดบริเวณที่ดินป่าดอยผาช้างให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเสียใหม่ เพื่อให้ทางราชการเข้าใช้
ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวบางส่วนได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 159 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 19
แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
พระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าดอยผา
ช้าง ในท้องที่ตำบลดอยผาช้างน้อย ตำบลงิม ตำบลออย ตำบลควร อำเภอปง ตำบลสระ อำเภอ
เชียงม่วน จังหวัดพะเยา และตำบลถ้ำตอง อำเภอเมืองน่าน ตำบลบ้านพี กิ่งอำเภอบ้านหลวง
อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ. 2531”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าดอยผาช้าง ในท้องที่ตำบลผาช้างน้อย ตำบลจิม ตำบลออย ตำบลควร อำเภอปาง ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และตำบลถ้ำตอง อำเภอเมืองน่าน ตำบลป่าคาหลวง กิ่งอำเภอบ้านหลวง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ. 2523

มาตรา 4 ให้บริเวณที่ดินป่าดอยผาช้าง ในท้องที่ตำบลผาช้างน้อย ตำบลจิม ตำบลออย ตำบลควร อำเภอปาง ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และตำบลถ้ำตอง อำเภอเมืองน่าน ตำบลบ้านพี กิ่งอำเภอบ้านหลวง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดิถสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ คือเนื่องจากทางราชการมีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ป่าบางส่วนซึ่งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง เพื่ออพยพราษฎรชาวเขาเผ่าม้งจากหมู่บ้านสันติสุข เข้าไปอยู่อาศัยและทำกินตามโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงบริเวณพื้นที่รอบดอยผาจิกและเพื่อใช้ที่ดินเป็นที่ตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ประกอบกับพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าดอยผาช้าง ในท้องที่ตำบลดอยผาช้างน้อย ตำบลจิม ตำบลออย ตำบลควร อำเภอปาง ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และตำบลถ้ำตอง อำเภอเมืองน่าน ตำบลป่าคาหลวง กิ่งอำเภอบ้านหลวง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ. 2523 ได้ระบุชื่อของท้องที่ "ตำบลป่าคาหลวง" ซึ่งไม่ได้ปรากฏอยู่ในแนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาอยู่ด้วย ในการนี้สมควรกันพื้นที่ป่าดังกล่าวออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและแก้ไขชื่อท้องที่ให้ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ภาคผนวก ค

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

มาตรา 46 บุคคลรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 56 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์กรอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้น จะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล จากหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 62 สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 79 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุม และกำจัดภาวะมลพิษที่มีต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

ภาคผนวก ง

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

หมวดที่ 6

บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา 33 เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา 34 การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช่เป็นการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

มาตรา 35 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้ายหรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขตรักษา

พันธุ์สัตว์ป่าไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา 36 ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่ หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่ไข่หรือรังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่านั้น เว้นแต่กระทำการเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 37 นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 38 ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปยึดถือหรือครอบครองที่ดิน หรือปลูก หรือก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือตัด โค่น แฉ้วถาง เผา หรือทำลายต้นไม้หรือพฤษชาติอื่น

หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

มาตรา 39 การจัดการกับไม้หรือพืชมงคลชนิดอื่นที่เจ้าหน้าที่ได้ตัด โค่น หรือแผ้วถาง ตามมาตรา 38 วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 40 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา 38 วรรคหนึ่ง ออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรืองดเว้นการกระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 38 วรรคหนึ่ง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา 41 ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมิใช่หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่ไข่หรือรังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่าในบริเวณวัดหรือในบริเวณสถานที่ซึ่งจัดไว้เพื่อประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อนพิศกรรมในทางศาสนา

มาตรา 42 บริเวณสถานที่ซึ่งใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น
- (2) เก็บหรือทำอันตรายแก่ไข่หรือรังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่า
- (3) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โค่น แผ้วถาง เผา หรือทำลายต้นไม้ หรือพืชมงคลชนิดอื่น หรือขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราวๆ ในเขตห้ามล่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวดที่ 8

บทลงโทษ

มาตรา 47 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 16 มาตรา 19 มาตรา 20 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 23 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 48 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 18 หรือมาตรา 23 วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 49 ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 19 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 50 ผู้ใดทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากซากของสัตว์ดังกล่าว โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 51 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 21 มาตรา 22 หรือมาตรา 41 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 52 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 25 หรือมาตรา 28 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 53 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 54 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 หรือมาตรา 42 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 38 ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นได้ยึดถือครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นได้

การจัดการกับไม้หรือพฤษภักษาอื่นที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 38 วรรคหนึ่ง ได้ตัดโค่น หรือแผ้วถางลงไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แต่ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดให้จำหน่ายให้บุคคลอื่นใดที่มีใช้ส่วนราชการมิได้

มาตรา 55 ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซ้ำ รับจำนำ หรือรับไว้ โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 56 ผู้ใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 57 บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกล ใดๆ ที่บุคคลได้มา หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เนื่องในการกระทำความผิดตามมาตรา 16 มาตรา 36 มาตรา 38 มาตรา 41 หรือมาตรา 42 วรรคสอง ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา 58 บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือรังของสัตว์ป่าที่บุคคลได้มา หรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น

บรรดาสิ่งของที่ศาลสั่งริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณีนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 59 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ หรือผู้แทนนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา 60 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษสถานเดียว ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษามีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ภาคผนวก จ

หลักเกณฑ์ และมาตรการการควบคุมการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำต่างๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528 ได้กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2533) ดังนี้

พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 หมายถึง พื้นที่ลุ่มน้ำที่ต้องสงวนรักษาไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารโดยเฉพาะ แบ่งเป็น 2 ระดับชั้นย่อย คือ

- (1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 เอ หมายถึง พื้นที่ป่าที่ยังมีสภาพป่าสมบูรณ์หนาแน่น เป็นภูเขาสูงชันและมีดินที่ง่ายแก่การพังทลาย จำเป็นต้องรักษาไว้ไม่ให้มีการใช้ประโยชน์โดยเด็ดขาด
- (2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 บี หมายถึง พื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงชัน แต่สภาพป่าส่วนใหญ่ได้ถูกทำลายเปลี่ยนแปลงไปเพื่อการใช้ที่ดินในรูปแบบต่างๆ ก่อนปี พ.ศ. 2525 ก็จะต้องมีการควบคุมเป็นพิเศษ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปลูกป่า หรือปลูกเสริมป่า เพื่อให้สภาพป่าได้กลับคืนความสมบูรณ์ดังเดิม

มาตรการใช้ที่ดินในเขตลุ่มน้ำชั้น 1 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐในกรณีที่เป็นจริง ๆ เท่านั้น เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติโดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 2 หมายถึง พื้นที่ภายในลุ่มน้ำซึ่งโดยทั่วไปมีคุณภาพเหมาะสมต่อการเป็นต้นน้ำลำธารในระดับรองลงมา และสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อกิจการที่สำคัญ ได้แก่ การทำเหมืองแร่และการทำไม้ เป็นต้น ซึ่งมีองค์ประกอบร่วมกันดังนี้คือ

- (1) เป็นพื้นที่ภูเขาบนที่สูงที่มีลักษณะสันเขามนและความกว้างไม่มากนัก หรือเป็นบริเวณลาดเขาที่มีความลาดเทยาวปานกลางมีร่องน้ำค่อนข้างกว้าง มีป่าดงดิบที่ถูกแผ้วถางหรือป่าเสื่อมโทรมปกคลุม แต่ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ และหรือป่าเต็งรัง
- (2) มีความลาดชันของพื้นที่เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 35-50%
- (3) มีลักษณะทางธรณีที่ประกอบด้วยหินซึ่งให้กำเนิดดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลาย
- (4) มีดินตื้นถึงปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ดินต่ำถึงปานกลาง และมีสมรรถนะการพังทลายสูง

มาตรการการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 มีดังนี้

- (1) การใช้พื้นที่ทำกิจการป่าไม้และเหมืองแร่ควรอนุญาตให้ได้ แต่ต้องมีการควบคุมการปฏิบัติในการใช้ที่ดินนั้นๆ อย่างเข้มงวดกวดขัน และเป็นไปตามระเบียบของทางราชการเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่พื้นที่ตอนล่างอย่างเด็ดขาด
- (2) การใช้ที่ดินเพื่อกิจการทางด้านเกษตรกรรมควรหลีกเลี่ยงอย่างเด็ดขาด
- (3) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปลูกป่าในบริเวณที่ถูกทำลายอย่างเร่งด่วน

พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 3 หมายถึง พื้นที่ภายในลุ่มน้ำ โดยทั่วไปมีคุณภาพเหมาะสมต่อการเป็นต้นน้ำลำธารในระดับรองลงมาอีกชั้นหนึ่ง มีความลาดชันไม่มากนัก สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งกิจการป่าไม้ เหมืองแร่ และปลูกพืชประเภทไม้ยืนต้น แต่ต้องเป็นไปตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยทั่วไปแล้วมีลักษณะดังนี้

- (1) เป็นที่ดินที่ประกอบด้วยที่ราบขั้นบันไดมีเนินสลับ หรือบริเวณที่ลาดดินเขา หรือบริเวณร่องน้ำที่ปรับสภาพแล้ว ป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ หรือป่าเต็งรัง หรือป่าดงดิบ
- (2) ส่วนใหญ่มีความลาดชันของพื้นที่เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 25-35%
- (3) มีลักษณะทางธรณีประกอบด้วยหิน หรือตะกอนที่ทับถมจากแรงโน้มถ่วงของโลก ซึ่งให้กำเนิดดินที่ค่อนข้างยากต่อการถูกชะล้างพังทลาย
- (4) ดินลึกปานกลางถึงลึก ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง แต่มีสมรรถนะพังทลายปานกลาง

มาตรการการใช้ที่ดิน

- (1) การใช้ที่ดินเพื่อทำกิจการป่าไม้ เหมืองแร่ กสิกรรมหรือกิจการอื่นๆ อนุญาตให้ได้ แต่ต้องมีการควบคุมปฏิบัติอย่างเข้มงวดให้เป็นไปตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การใช้ที่ดินเพื่อการกสิกรรม ต้องปฏิบัติดังนี้ บริเวณที่มีดินลึกมากกว่า 50 เซนติเมตร ให้ใช้เป็น บริเวณที่ปลูกไม้ผล ไม้เศรษฐกิจ และพืชยืนต้นอื่นๆ ตามความเหมาะสม แต่ต้องมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างถูกต้อง แต่ถ้าดินลึกน้อยกว่า 50 เซนติเมตร ควรเป็นพื้นที่ป่าไม้หรือเลี้ยงสัตว์

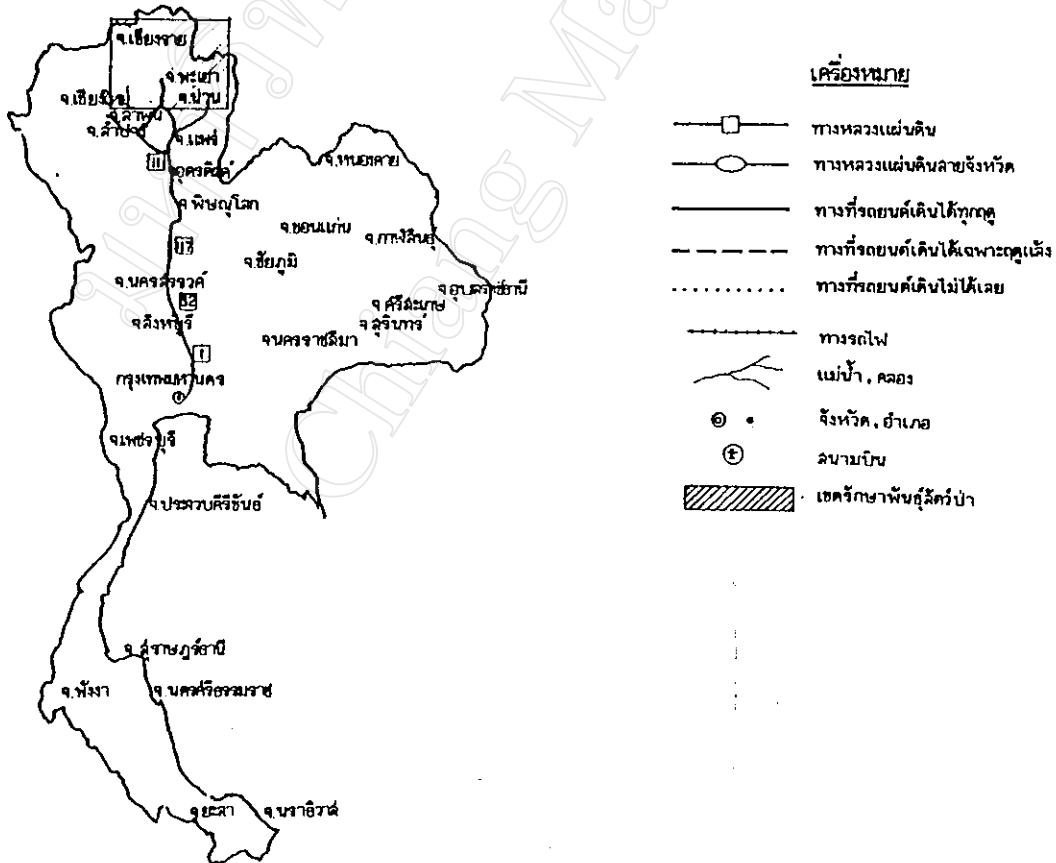
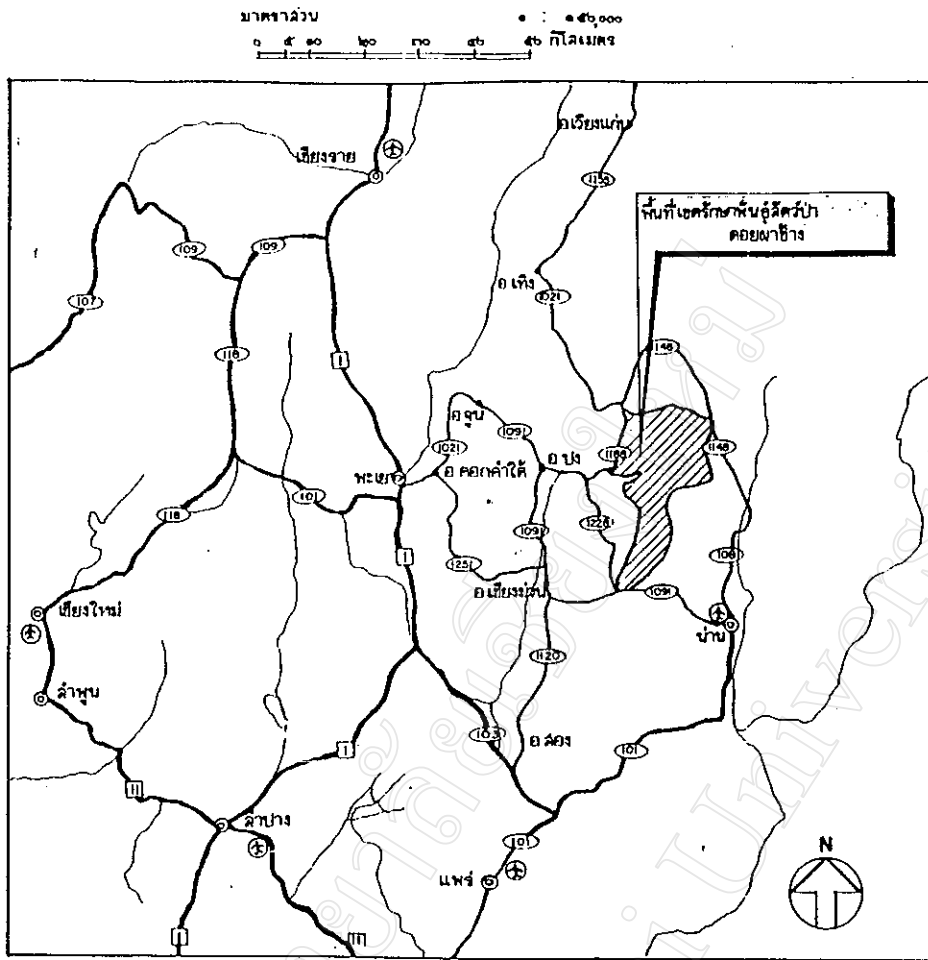
พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 4 หมายถึง พื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งสภาพป่าไม้ถูกบุกรุกแผ้วถางเป็นที่ใช้ประโยชน์เพื่อกิจการพืชไร่เป็นส่วนมาก มีลักษณะทั่วไปดังนี้

- (1) เป็นเนินเขาหรือที่ราบขั้นบันไดหรือช่วงต่อที่ราบลุ่มกับเชิงเขา หรือพื้นที่สองฝั่งลำน้ำที่ยังอยู่บนที่ดิน ซึ่งป่าที่ปกคลุมหรือเคยปกคลุมอยู่เป็นป่าผสมผลัดใบ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ
- (2) มีความลาดชันของพื้นที่โดยเฉลี่ยระหว่าง 6-25%
- (3) มีลักษณะทางธรณีที่ประกอบด้วยหินหรือตะกอน ซึ่งทำให้กำเนิดดินที่ยากต่อการถูกชะล้างพังทลาย
- (4) ดินลึกถึงค่อนข้างลึก ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูงและมีสมรรถนะการพังทลายต่ำ มาตรการการใช้ที่ดิน
 - (1) การใช้พื้นที่ทำเหมืองแร่ ป่าไม้ และกิจการอื่นๆ ให้อนุญาตตามปกติโดยให้ปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของราชการอย่างเคร่งครัด
 - (2) การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมควรปฏิบัติดังต่อไปนี้ในบริเวณที่มีความลาดชันปานกลาง (ประมาณ 18-25%) และดินลึกน้อยกว่า 50 เซนติเมตร ควรเป็นพื้นที่ป่าไม้ และไม้ผล ส่วนบริเวณที่มีความลาดชันน้อย (ประมาณ 6-18%) ควรจะใช้ปลูกพืชไร่มา โดยมีการควบคุมการชะล้างพังทลายของดินตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ

พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 5 หมายถึง พื้นที่ภายในลุ่มน้ำโดยทั่วไปเป็นที่ราบหรือที่ลุ่ม หรือเป็นเนินลาดเอียงเล็กน้อย และส่วนใหญ่ป่าไม้ถูกบุกรุกแผ้วถางเพื่อประโยชน์ในด้านการเกษตรกรรม โดยเฉพาะทำนาและกิจการอื่นๆ ไปแล้ว มีลักษณะดังนี้

- (1) เป็นที่ราบ ที่ลุ่ม หรือเป็นเนินลาดเอียงเล็กน้อยสองฝั่งลำน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่ถูกสภาพเป็นทุ่งนา แต่บางพื้นที่อาจยังเป็นป่าละเมาะ ป่าแสม ป่าผลัดใบ และ/หรือป่าดงดิบ
- (2) ความลาดชันของพื้นที่โดยเฉลี่ยต่ำกว่า 6%
- (3) ลักษณะทางธรณีเป็นพวกดินตะกอน
- (4) ดินลึกถึงลึกมาก ความอุดมสมบูรณ์สูงและมีความคงทนต่อการถูกชะล้างพังทลาย มาตรการการใช้ที่ดิน ควรอนุญาตให้ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเกษตร ป่าไม้ ได้ตามปกติแต่ในกรณีที่จะใช้เพื่ออุตสาหกรรม ก็ควรหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่สามารถทำการเกษตรได้ผลดี

ภาคผนวก ภาพที่ 1 แผนที่แสดงการคมนาคมและการเข้าถึงพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคอยผาช้าง

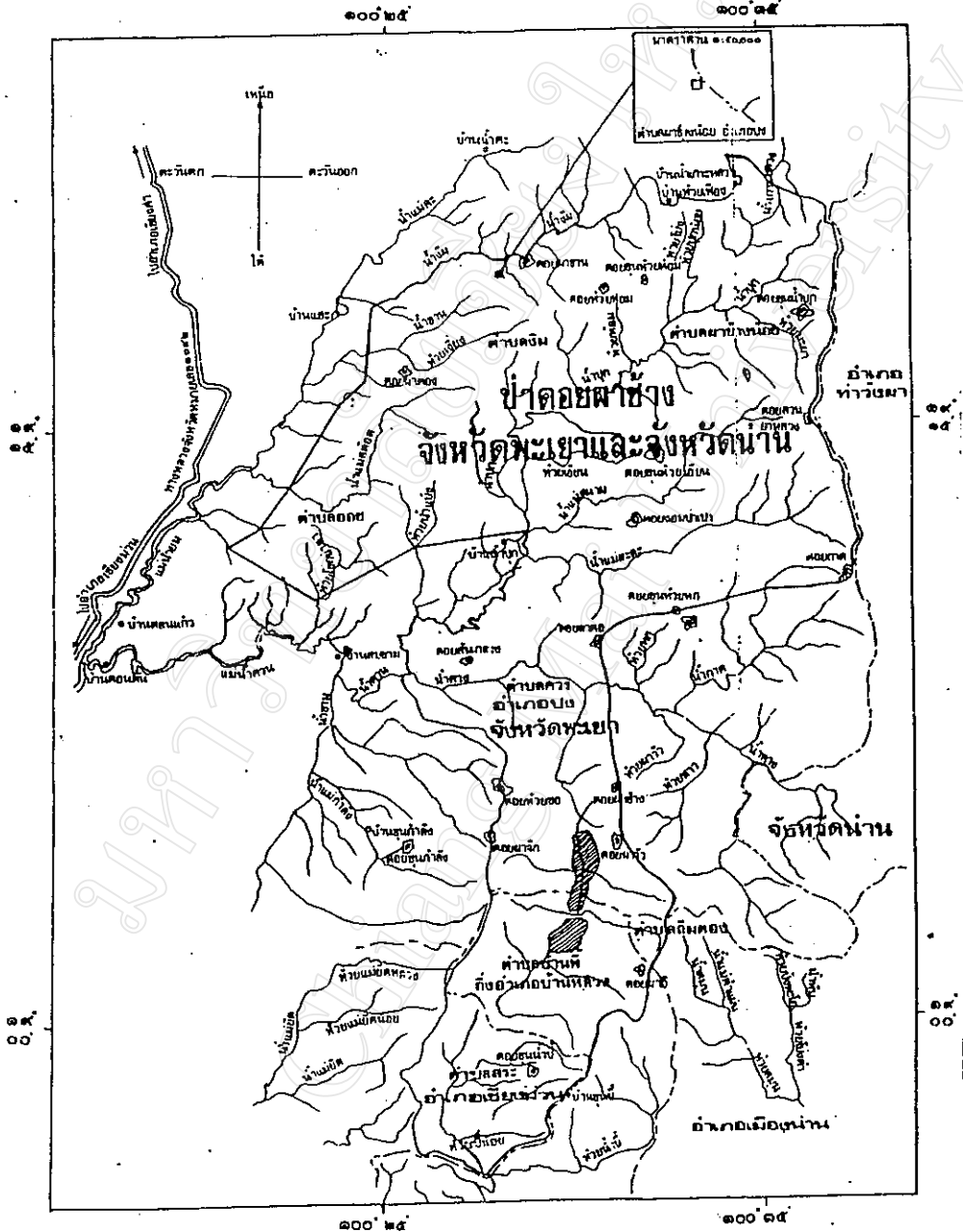
ภาพที่ 2 แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา

กำหนดบริเวณที่ดินซึ่งโดยมาข้าง ในท้องที่ตำบลชดอยผาช้างน้อย ตำบลวัง ตำบลชด ตำบลควน อำเภอปาง
ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และตำบลถืมตอง อำเภอเมืองน่าน
ตำบลบ้านที่ กิ่งอำเภอบ้านหลวง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ. 2531

เนื้อที่ประมาณ ๔๖,๘๖๖.๖ ไร่

มาตราส่วน ๑:๒๐๐,๐๐๐

แนบ ๒,๐๐๐ ๐ ๒ ๔ ๖ ๘ ๑๐ กิโลเมตร

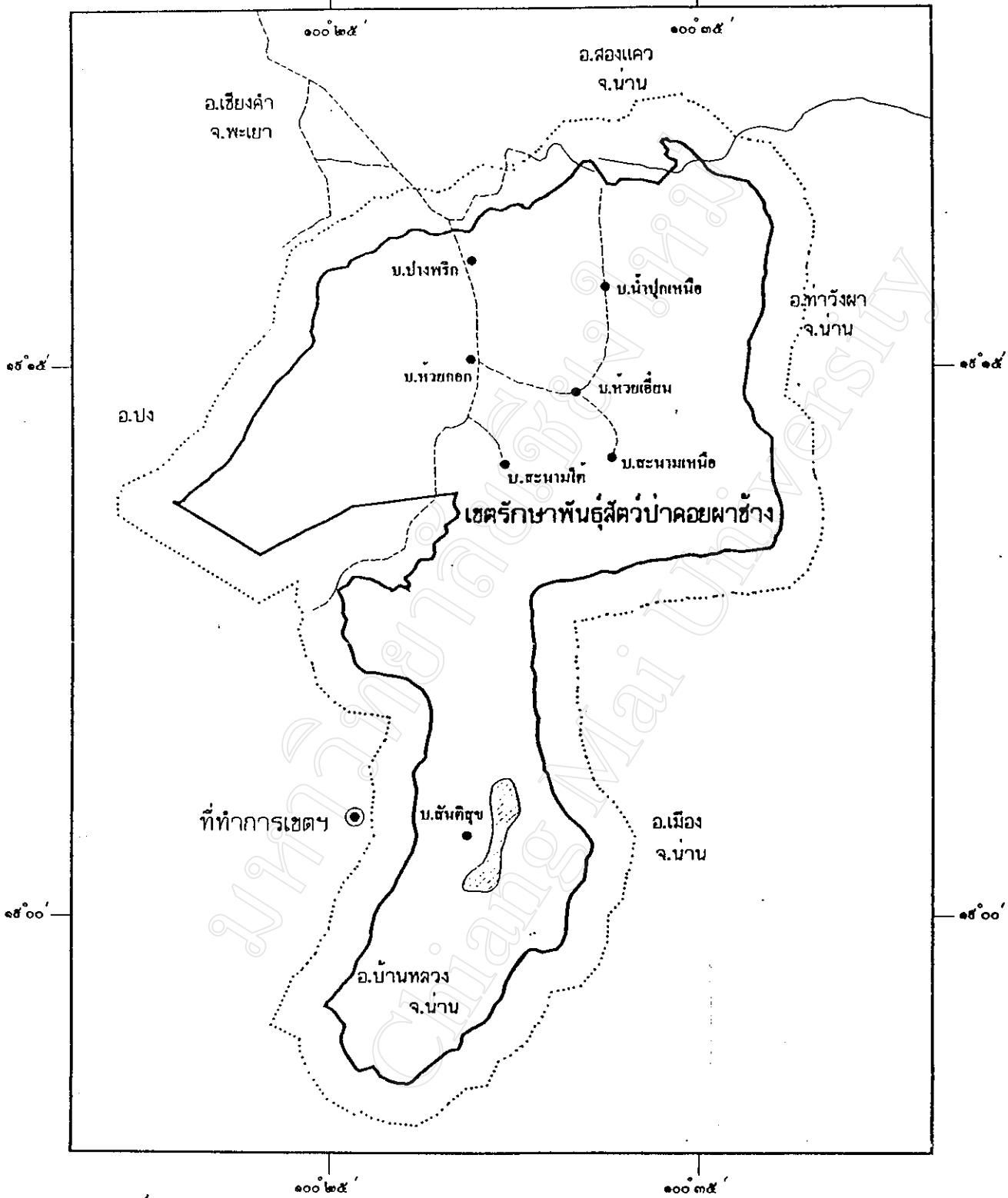

เครื่องหมาย

- แนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
- ▨ บริเวณที่กันออก
- เขตจังหวัด
- - - - - เขตอำเภอ
- == ทางหลวง ถนน
- ~ แม่น้ำ คลอง ห้วย
- ⊙ ภูเขา ควน เนิน
- ๘ หมู่บ้าน

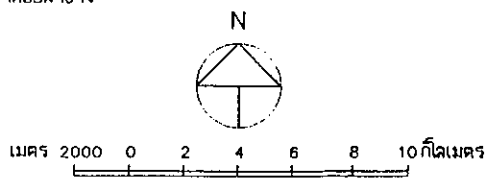
ภาพที่ 5 แผนที่แสดงที่ตั้งชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคอยผาช้าง

เนื้อที่ประมาณ 356,926.2 ไร่

สัญลักษณ์

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคอยผาช้าง
- แนวรัศมี 2 กม.
- ถนนลูกรัง
- ⊙ ที่ทำการเขตฯ
- หมู่บ้าน
- ▨ พื้นที่กันออก

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ นางสาวดรุณี จงประสิทธิ์กุล
- วัน เดือน ปี เกิด 25 กุมภาพันธ์ 2508
- ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพะเยาพิทยาคม
ปีการศึกษา 2525
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีลุปาง ปีการศึกษา 2529
สำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ปีการศึกษา 2540
- ประสบการณ์การทำงาน
1 เมษายน พ.ศ. 2530 ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541
พยาบาลวิชาชีพประจำหอผู้ป่วยไอ.ซี.ยู.
1 ธันวาคม พ.ศ.2541 ถึงปัจจุบัน
พยาบาลวิชาชีพประจำหอผู้ป่วยพิเศษสูติศาสตร์